

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi eräiden valtion ammatillisten oppilaitosten kiinteistöjen luovuttamisesta kunnalle tai kuntayhtymälle

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki eräiden valtion ammatillisten oppilaitosten kiinteistöjen luovuttamisesta kunnalle tai kuntayhtymälle. Lain mukaan valtio luovuttaa kunnallisille ylläpitäjille korvauksetta eräiden

valtion ammatillisten oppilaitosten kiinteistöt, rakennukset ja irtaimistot.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Ammatillisten oppilaitosten ylläpitojärjestelmä on hajanainen. Oppilaitoksia ylläpitävät valtio, yksittäiset kunnat, useamman kunnan muodostamat kuntayhtymät ja yksityiset yhteisöt. Vuonna 1993 toimineesta 465 ammatillisesta oppilaitoksesta valtio ylläpiti 147 oppilaitosta, kunnat ja kuntayhtymät 263 ja yksityiset yhteisöt 55 oppilaitosta. Yhteensä 465 oppilaitoksella on yli 200 eri ylläpitäjää.

Ylläpitojärjestelmän hajanaisuus heikentää ammatillisen koulujärjestelmän toimintakykyä sekä haittaa merkittävästi oppilaitosten toiminnan päällekkäisyyksien poistamista, oppilaitosten työnjaon kehittämistä, voimavarojen yhteiskäyttöä sekä toiminnan järkiperaistamista toiminnan taloudellisuuden ja tuloksellisuuden parantamiseksi. Nykyinen järjestelmä on esteenä myös ammattikasvatushallinnon kehittämiseksi ja päätösvalan hajauttamiseksi koulutuksen tuottamisesta vastaaville yksiköille.

Eri puolilla maata ovat lähinnä ammatillisten oppilaitosten kunnalliset ylläpitäjät käynnistäneet valmisteluja ylläpitojärjestelmän yhtenäistämiseksi. Keskeisten yhtenäisten periaatteiden luomiseksi valtion oppilaitosten kunnallistamisille valtioneuvosto teki 10 päivänä ke-

säkuuta 1993 periaatepäätöksen eräiden valtion ammatillisten oppilaitosten kunnallistamisesta vuonna 1994 noudatettavista periaatteista. Valtioneuvosto tarkensi päätöstään 28 päivänä lokakuuta 1993 valtion metsä- ja puutalousoppilaitosten opetusmetsien osalta. Päätösten mukaan siirrettäessä valtion oppilaitosten ylläpitäminen kunnalliselle ylläpitäjälle, omaisuutta koskevissa ja muissa järjestelyissä noudatetaan seuraavia periaatteita:

a. Oppilaitosten kiinteistöt rakennuspaikkoinen ja opetusmaatiloinen sekä oppilaitosten irtaimisto luovutetaan, jollei jäljempänä toisin sanota, kunnalliselle ylläpitäjälle korvauksetta.

b. Metsä- ja puutalousoppilaitosten opetusmetsät jäävät valtion omistukseen ja kunnalliselle ylläpitäjälle annetaan näihin metsiin käyttöoikeus hyväksytyn metsätaloussuunnitelman puitteissa.

c. Oppilaitosten hallinnassa olevat erilliset vesialueet sekä suojelualueet jäävät valtion omistukseen.

d. Valtion aloittamat rakennushankkeet ja tekemät rakennusten ja kiinteistöjen hankintasopimukset hoidetaan loppuun valtion rahoittamina. Hanke on aloitettu, kun opetusministeriö on antanut oppilaitokselle valtion talonrakennushankkeista annetun asetuksen

(137/77) 6 §:ssä tarkoitetun hanketta koskevan rakennussuunnittelukehotuksen.

e. Rakennusten ja maa-alueiden toiselle luovuttamiseen, käyttötarkoituksen muuttamiseen, toiminnan lopettamiseen sekä omaisuuden tuhoutumisesta tai vahingoittumisesta saatuihin korvauksiin noudatetaan opetus- ja kulttuuri-toimen rahoituksesta annetun lain (705/92) 44 §:n säännöstä.

Lakiehdotuksen mukaan luovutettavista kiinteistöistä Kiteen maatalousoppilaitoksen, Parikkalan maatalousoppilaitoksen, Lieksan koti- ja sosiaalialan oppilaitoksen sekä Pohjois-Karjalan ammattioppilaitoksen kiinteistöt on tarkoitus luovuttaa Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymälle (ehdotuksen 1 §:n 1—4 kohta), Loimaan maatalousoppilaitoksen Loimaan ammatillisen koulutuksen kuntayhtymälle (ehdotuksen 1 §:n 5 kohta), Pieksämäen metsäoppilaitoksen Pieksämäen ammattioppilaitoksen kuntayhtymälle (ehdotuksen 1 §:n 6 kohta), Porin terveydenhuolto-oppilaitoksen Porin kaupungille (ehdotuksen 1 §:n 7 kohta), Pudasjärven maatalousoppilaitoksen Koillis-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymälle (ehdotuksen 1 §:n 8 kohta), Rauman merenkulkuoppilaitoksen Rauman kaupungille (ehdotuksen 1 §:n 9 kohta), Ruokin maatalousoppilaitoksen Raahan ammatillisen koulutuksen kuntayhtymälle (ehdotuksen 1 §:n 10 kohta), Sodankylän metsäoppilaitoksen Pohjois-Lapin ammatillisten oppilaitosten kuntayhtymälle (ehdotuksen 1 §:n 11 kohta) sekä Turun teknillisen oppilaitoksen ja Turun terveydenhuolto-oppilaitoksen kiinteistöt Turun kaupungille (ehdotuksen 1 §:n 12 ja 13 kohta).

2. Esityksen vaikutukset

Ehdotuksen mukaan oppilaitosten kiinteistöt rakennuspaikkoineen ja opetusmaailloineen sekä oppilaitosten irtaimisto luovutettaisiin kunnalliselle ylläpitäjälle korvauksetta. Valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaisesti metsä- ja puutalousoppilaitosten opetusmetsät sekä oppilaitosten hallinnassa olevat suojelualueet jäisivät valtion omistukseen. Ruokin maatalousoppilaitoksella on osittain Revonnan-Ruonevan soidensuojelualueella sijaitseva ja osittain siihen rajautuva 193,8 hehtaarin suuruinen alue ja Pudasjärven maatalousoppilaitoksella 600 hehtaarin alue, joka sijaitsee soidensuojeluohjelmaan kuuluvan Kaakkurinrimmet-nimisen alu-

een läheisyydessä. Nämä kiinteistöt jäisivät valtion omistukseen käytettäväksi suojelutarkoituksiin ja vaihtomaina. Pieksämäen metsäoppilaitoksen noin 1600 hehtaarin maa-alue jäisi valtion omistukseen lukuun ottamatta kunnalliselle ylläpitäjälle oppilaitoksen tonttimaiksi erotettavia yhteensä noin 30 hehtaarin suuruisia määräaloja.

Luovutettavan kiinteän omaisuuden arvo on yhteensä 500—700 miljoonaa markkaa. Irtaimen omaisuuden arvo on yhteensä 61,8 miljoonaa.

Oppilaitoskohtainen kiinteistöjen käyvän hinnan arviointi ei näyttäisi tarpeelliselta eikä tarkoituksenmukaiselta, koska kiinteistömarkkinat ovat tällä hetkellä poikkeukselliset ja kiinteistöjen arvot joissakin tapauksissa tavattoman alhaalla. Ehdotuksen mukaan luovutukset tapahtuisivat lisäksi korvauksetta ja omaisuuden käypä arvo mahdollisissa takaisinpalauttamistapauksissa määräytyisi palauttamishetken ajankohdan mukaan.

3. Asian valmistelu

Toimenpiteiden käynnistäminen valtion ammatillisten oppilaitosten kunnallistamiseksi tavoitteena ylläpitojärjestelmän yhtenäistäminen mainitaan hallinnon hajauttamista koskevassa mietinnössä vuodelta 1987 (Komiteamietintö 1987:12). Saman vuoden valtion tulo- ja menoarviossa oli kannanotto, jonka mukaan valtion ammatilliset oppilaitokset pyritään kunnallistamaan ja selvittämään mahdollisuudet laaja-alueellisten kuntainliittojen muodostamiseen. Valtioneuvoston 18 päivänä kesäkuuta 1993 tarkistaman, vuosille 1991—96 hyväksymän koulutuksen ja korkeakouluissa harjoitettavan tutkimuksen kehittämissuunnitelman mukaan ammatillisen koulutuksen oppilaitosverkkoa on tarkoitus kehittää siten, että ammatillisten oppilaitosten ylläpitäjien määrää vähennetään koostamalla oppilaitoksia mahdollisuuksien mukaan seutukunnittain saman ylläpitäjän alaisuuteen. Lisäksi saman suunnitelman mukaan valtion ammatillisia oppilaitoksia kunnallistetaan tai yksityistetään.

Opetusministeriössä on usean vuoden ajan valmisteltu ammatillisten oppilaitosten ylläpitojärjestelmän uudistamista yhtenäiselle alueelliselle ja kunnalliselle pohjalle. Pisimmälle on edennyt Keski-Pohjanmaan ammatillisen koulutuksen kunnallistamishanke, johon liittyvä

laki eräiden valtion ammatillisten oppilaitosten luovuttamisesta Keski-Pohjanmaan ammatillisen koulutuksen kuntayhtymälle (255/93) tuli voimaan 1 päivänä elokuuta 1993. Myös aiemmin esillä ollut Pohjois-Karjalan läänin valtion oppilaitosten kunnallistaminen siirtämällä ne Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymälle on uudelleen vireillä tässä ehdotuksessa.

Tämän ehdotuksen mukaisia ammatillisten oppilaitosten kunnallistamishankkeita on valmisteltu toisaalta opetusministeriössä asianomaisten laitosten, kunnallisten ylläpitäjien ja

eräissä tapauksissa lääninhallitusten kanssa sekä toisaalta opetushallituksen laatiman oppilaitosverkon rationalisointiohjelman yhteydessä.

4. Voimaantulo

Lain olisi tultava voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

eräiden valtion ammatillisten oppilaitosten kiinteistöjen luovuttamisesta kunnalle tai kuntayhtymälle

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Opetusministeriö oikeutetaan luovuttamaan määräämillään ehdoilla kunnalle tai kuntayhtymälle korvauksetta 1—13 kohdassa yksilöidyt valtion ammatillisten oppilaitosten kiinteistöt rakennuksineen ja irtaimistoineen:

1) Kiteen kaupungin Niinikummun kylässä sijaitsevat Kiteen koulutila-niminen kiinteistö RN:O 23, Kannokko-niminen kiinteistö RN:O 4:15 ja Joenpolvi-niminen kiinteistö RN:O 25:4, Puhoksen kylässä sijaitseva Yhteislaidun-niminen kiinteistö RN:O 19:2, Kunonniemen kylässä sijaitsevat Latiskamäki-niminen kiinteistö RN:O 1:11, Pekkala-niminen kiinteistö RN:O 41:1, Marjamaa-niminen kiinteistö RN:O 6:9 ja Pyörnilä I-nimisestä kiinteistöstä RN:O 6:11 valtiolle 21 päivänä syyskuuta 1992 tehdyllä kauppakirjalla ostettu noin 40 hehtaarin suuruinen määräala;

2) Parikkalan kunnan Mäntylahden kylässä sijaitsevat Parikkalan koulutila-niminen kiinteistö RN:O 29:1, Peltola-niminen kiinteistö RN:O 17:11, Peltola II-niminen kiinteistö RN:O 12:25 ja Koulutie-niminen kiinteistö RN:O 12:15;

3) Lieksan kaupungin Lieksan kylässä sijaitseva Märajälähti-niminen kiinteistö RN:O 182;

4) Joensuun kaupungin Penttilän kaupunginosan korttelissa 1603 sijaitseva tontti n:o 1, korttelissa 1604 sijaitseva tontti n:o 5, kortte-

lissa 1612 sijaitseva tontti n:o 1 ja korttelissa 1642 sijaitseva tontti n:o 1, Niinivaaran kaupunginosan korttelissa 584 sijaitseva tontti n:o 3 ja Pielisensuun kylässä sijaitseva Paikoitus-alue-niminen kiinteistö RN:O 121;

5) Loimaan kunnan Hattulan kylässä sijaitsevat Tuomola-niminen kiinteistö RN:O 2, Toukolinna-niminen kiinteistö RN:O 8, Toukolinna I-niminen kiinteistö RN:O 1:18, Toukolinna III-niminen kiinteistö RN:O 1:50, Harteila-niminen kiinteistö RN:O 9:1 ja Palolaidun-niminen kiinteistö RN:O 4:25 ja Kauhanojan kylässä sijaitseva Korpi-Jaakola-niminen kiinteistö RN:O 1:31;

6) Pieksämäen kaupungin Nikkarilan kylässä sijaitsevasta Ukonkangas-nimisestä kiinteistöstä RN:O 2:14 tontiksi erotettava noin 11 hehtaarin suuruinen määräala ja Pieksämäen maalaiskunnan Nikkarilan kylässä sijaitsevasta Nikkarila-nimisestä kiinteistöstä RN:O 1:17 tontiksi erotettava noin 21,8 hehtaarin suuruinen määräala;

7) Porin kaupungin Tiilimäen kaupunginosan korttelissa 15 sijaitseva tontti n:o 7;

8) Pudasjärven kunnan Pudasjärven kylässä sijaitsevat Törrön koulutila-niminen kiinteistö RN:O 9:27 ja Törrön saari-niminen kiinteistö RN:O 53:5;

9) Rauman kaupungin 4. kaupunginosan korttelissa 415 sijaitseva tontti n:o 7;

10) Ruukin kunnan Revonlahden kylässä sijaitsevat Aurala-niminen kiinteistö RN:O 1:102, Keränen-niminen kiinteistö RN:O 1:100, Kinnunen-niminen kiinteistö RN:O 1:99 ja Pikkusuo-niminen kiinteistö RN:O 41:6;

11) Sodankylän kunnan Kirkonkylän kylässä sijaitsevat Näkkälä-niminen kiinteistö RN:O 13:29 ja valtiolle 20 päivänä heinäkuuta 1981 tehdyllä lahjakirjalla luovutettu noin 5 hehtaarin suuruinen määräala Hietala-nimisestä kiinteöstä RN:O 20:28;

12) Turun kaupungin III kaupunginosan korttelissa 12 sijaitseva tontti n:o 4 ja korttelissa 19 sijaitseva tontti n:o 8; sekä

13) Turun kaupungin Peltolan kaupunginosan korttelissa 4 sijaitseva tontti n:o 14.

2 §

Tässä laissa tarkoitettujen maa-alueiden ja rakennusten toiselle luovuttamiseen, käyttötarkoituksen muuttamiseen, toiminnan lopettamiseen sekä tarkoitetun omaisuuden tuhoutumisesta tai vahingoittumisesta saatuihin korvauksiin noudatetaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (705/92) 44 §:n säännöksiä.

3 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 1994.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 11 päivänä helmikuuta 1994

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Ministeri Tytti Isohookana-Asunmaa